

CENTRUM SOCIÁLNYCH SLUŽIEB PROF. K. MATULAYA

LIPSKÉHO 13, 841 01 BRATISLAVA

VÝROČNÁ SPRÁVA ZA ROK 2022

BRATISLAVA, APRÍL 2023

OBSAH

1. HISTÓRIA ZARIADENIA
2. VÍZIA ZARIADENIA
3. CIELE ZARIADENIA
4. DRUHY SOCIÁLNEJ SLUŽBY
 - 4.1 DOMOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB
PRIORITY A HLAVNÉ AKTIVITY V ROKU 2022
 - 4.2. ŠPECIALIZOVANÉ ZARIADENIE
PRIORITY A HLAVNÉ AKTIVITY V ROKU 2022
 - 4.3 ZARIADENIE PODPOROVANÉHO BÝVANIA
PRIORITY A HLAVNÉ AKTIVITY V ROKU 2022
 - 4.4 PODPORA SAMOSTATNÉHO BÝVANIA
PRIORITY A HLAVNÉ AKTIVITY V ROKU 2022
5. REGIONÁLNE DIAGNOSTICKO-PORADENSKÉ CENTRUM (RCA)
PRIORITY A HLAVNÉ AKTIVITY V ROKU 2022
6. PROJEKTY V ROKU 2022
7. DOBROVOĽNÍCTVO
8. PODPORUJÚ NÁS
9. HOSPODÁRENIE ZARIADENIA
10. KONTAKTY

1. HISTÓRIA

Naša história sa datuje od roku **1982**, kedy sme boli Obvodným národným výborom Bratislava IV. zriadení. Naše zariadenie bolo **prvé zariadenie denného typu pre malé deti na Slovensku**.

Prvým projektom bolo **zriadenie prvého diagnostického oddelenia** (1. január 1986), kde sa na základe komplexnej diagnostiky mohla zabezpečiť cielená práca s každým dieťaťom podľa jeho potrieb a možností.

Od roku 1990 nesieme meno po poprednom slovenskom neuropsychiatrovi a odborníkovi na mentálnu retardáciu, **prof. Karolovi Matulayovi**. Práve on sa aktívne a ochotne podieľal na vzniku zariadenia a do posledných chvíľ svojho života (†1998) spolupracoval a poskytoval cenné medicínske poznatky z oblasti psychiatrie a neurológie našim zamestnancom i rodinám prijímateľov.

V roku 1991 sme otvorili prvú **integrovanú triedu detí predškolského veku** v našej republike, v ktorej sme začali overovať podmienky pre začlenenie aj ťažko postihnutých detí do kolektívu zdravých detí. Tento projekt v našich podmienkach fungoval do roku 2002.

V roku 1994 sme spustili **projekt „Škola“**, kde sme sa zameriavali na intenzívnejšiu prípravu prijímateľov sociálnej služby do života a na využitie ich pracovných schopností.

Špecifické problémy výchovy našich prijímateľov sociálnej služby s poruchou autistického spektra sme riešili intenzívnymi kontaktmi s odborníkmi, vzdelávaním pracovníkov v zahraničí, ktoré v roku 1998 vyústilo do zriadenia samostatného **úseku autizmu**. Doteraz sme konzultačným, supervíznym a poradenským centrom pre prijímateľov sociálnej služby s autizmom aj v ďalších DSS na celom Slovensku.

V roku 2002 sme naše „denné“ sociálne služby rozšírili na ambulantnú, týždennú a celoročnú pobytovú formu sociálnej služby. V zrekonštruovaných priestoroch v súčasnosti býva 12 prijímateľov sociálnej služby, z toho 4 sú na týždennej pobytovej forme sociálnej služby a 8 na celoročnej pobytovej forme sociálnej služby.

Od 1. augusta 2005 v našom zariadení funguje **Regionálne diagnosticko-poradenské centrum pre osoby s autizmom a inými vývinovými poruchami**, ktorého cieľom je pomáhať rodinám riešiť situácie spojené s výchovou dieťaťa s pervazívnou alebo inou závažnou vývinovou poruchou.

Od septembra 2010 sme v súlade so zákonom o sociálnych službách prešli **od projektu ŠKOLA k individuálnym plánom**. Individuálny plán chápeme ako podporný popis konkrétnych potrieb (cieľov) prijímateľa a podpory služieb, ktorý na ich realizáciu potrebuje. pričom dôležitejší ako výsledok je proces, ktorý prijímateľ s podporou prešiel. Individuálny plán je program, pri ktorom sa náš prijímateľ sociálnej služby stáva partnerom a aktívnym účastníkom sociálnych služieb.

Od 15. februára 2012 je autistické oddelenie pretransformované na **špecializované zariadenie** pre prijímateľov sociálnej služby s poruchou autistického spektra, ktorí sú rozdelení do 3 skupín podľa veku prijímateľa. Od 1. augusta 2017 sme špecializované zariadenie rozšírili o ďalšiu skupinu šiestich malých detí, čím sa zvýšila kapacita na 23 miest.

Od 1. septembra 2019 sme špecializované zariadenie na ambulantnej forme nad 18 rokov rozšírili o 5 miest presunom 5 prijímateľov s poruchou autistického spektra z domova sociálnych služieb.

Od 1. januára 2013 je pod naše zariadenie presunutú **zariadenie podporovaného bývania** na Hontianskej 16, kde sa poskytuje bývanie pre 12 dospelých občanov s duševnými poruchami a poruchami správania. Od augusta 2013 sme rozšírili sociálnu službu zariadenia podporovaného bývania o 12 miest pre dospelé osoby s mentálnym postihnutím, a to v dome na Hontianskej 12.

Od 1.4. 2021 sme začali poskytovať nový druh terénnej sociálnej služby – **podporu samostatného bývania**. Ide o podpornú sociálnu službu (ustanovenej v § 57 zákona o sociálnych službách), ktorá sa zameriava na podporu samostatnosti, nezávislosti a sebestačnosti fyzickej osoby, a to najmä pomocou pri prevádzke domácnosti, pomocou pri hospodárení s peniazmi, podporou pri organizovaní času, podporou pri zapojení sa do spoločenského a pracovného života, podporou rozvoja osobných záujmov.

Zabezpečuje vytvorenie podmienok na zotrvanie fyzických osôb v prirodzenom rodinnom prostredí a integruje ich do miestnej komunity. Ide o proces pomoci a podpory v procese deinštitucionalizácie sociálnych služieb.

Od 1.4.2021 zmenilo naše zariadenie názov na CENTRUM sociálnych služieb prof. K. Matulaya pre deti a dospelých. Pôvodný názov bol už mätúci, keďže v CSSpKM poskytujeme viacerov druhov služieb a DSS bola iba jednou z nich.

Sme rozpočtovou organizáciou s právnou subjektivitou, napojenou na rozpočet Bratislavského samosprávneho kraja, ktorý je našim zriaďovateľom.

2. VÍZIA

Vízia zamestnancov CSSpKM:

„Sprevádzať našich klientov v ich vývine od raného detstva tak, aby sa každý z nich s našou odbornou i ľudskou pomocou a podporou aktívne dopracoval k vrcholu svojich možností a zaradil sa do bežného života.“

Z našej strany to predpokladá:

- Čo najlepšie poznať ich potreby – plány – sny
- Rozvíjať tímový prístup pri riešení odborných otázok, ako aj pri tvorbe ich individuálnych plánov (ďalej „IP“)
- Vytvárať a rozvíjať partnerský vzťah medzi zamestnancom, prijímateľom a rodinou, založený na vzájomnej dôvere a podpore

A ako pochopili našu víziu prijímateľa?

Tu je ich „preklad“:

V zariadení sa nám poskytuje taká sociálna služba, ktorá nám pomáha k dosiahnutiu našich naplánovaných cieľov (IP) s odbornou a ľudskou pomocou zamestnancov DSSpKM.

Apríl 2012 (Ivan Čietek, Michal Hvozda, Ivan Strachov, Renáta Popluhárová)

3. CIELE

Naším cieľom je poskytnúť deťom a dospelým ľuďom s mentálnym postihnutím, s pervazívnou vývinovou poruchou alebo psychickou poruchou takú mieru pomoci a podpory, aby mohli žiť normálny – bežný život, na ktorý má každý nárok.

U malých detí je dôležitá včasná a správna diagnostika, navrhnutie optimálneho programu na jeho rozvoj a to v úzkej spolupráci s rodinou dieťaťa.

U dospelých prijímateľov je pre nás dôležité rešpektovanie ich potrieb a príprava dospelých prijímateľov na samostatný život. Veľmi dôležitý pre dosiahnutie cieľa je proces, ktorý prijímateľ s podporou prechádza, kde vystupuje ako aktívny člen tímu.

Po prestávke spôsobenej pandémiou sa opäť vraciame k aktívnej osobnej spolupráci s rodičmi a rodinnými príslušníkmi, k vytváraniu aktívnej sociálnej siete, ktorá pomáha zabezpečovať realizáciu mnohých aktivít.

4. DRUHY SOCIÁLNEJ SLUŽBY

V rámci Centra sociálnych služieb prof. K. Matulaya poskytujeme štyri druhy sociálnych služieb – domov sociálnych služieb, špecializované zariadenie, zariadenie podporovaného bývania, podporu samostatného bývania a fakultatívne sociálne služby prostredníctvom Regionálneho diagnosticko-poradenského centra.

V rámci Centra sociálnych služieb prof. K. Matulaya funguje **diagnostický tím**, ktorý je zameraný na diagnostiku prijímateľov sociálnych služieb pri nástupe, ako aj na rediagnostiku prijímateľov sociálnych služieb po určitom čase poskytovania sociálnej služby za stanovených podmienok.

Diagnostický tím tvoria osobitne vybraní interní odborní zamestnanci – liečebný/špeciálny pedagóg, logopéd a psychológ. Odborní zamestnanci spolupracujú s ďalšími internými, externými odborníkmi a inštitúciami podľa potrieb prijímateľov.

Pri malých deťoch do 8 rokov prijatých na sociálnu službu do diagnostiky vstupuje aj kľúčový pracovník prijímateľa sociálnej služby – väčšinou pedagóg alebo sociálny pracovník.

DIAGNOSTIKA

Úlohou diagnostického tímu je zhodnotiť v priebehu adaptačnej doby aktuálny stav klienta, zhodnotiť jeho schopnosti a možnosti.

Odborní zamestnanci kompletizujú potrebné interné aj externé podkladové správy o prijímateľovi (anamnestické údaje, lekárske správy, psychologické správy, pedagogické správy a pod.). Po adaptačnej fáze vykonávajú **tímovú funkčnú a vývinovú diagnostiku**, do ktorej prispievajú čiastkovými výsledkami z jednotlivých oblastí – motorika, komunikácia, vedomosti, sociálne správanie, sebaobsluha. Na základe ich analýz prehodnocujú celkový stav, aplikujú a overujú najefektívnejšie terapeuticko – výchovné modely v priamej práci s prijímateľom.

U malých detí do 8 rokov robia aj diagnostiku s vypracovaním individuálneho stimulačného programu pre možnosť integrácie v materskej škole bežného typu. Pri celom procese úzko spolupracujú s rodinou, berú do úvahy ich podnety a požiadavky. U starších prijímateľov, po skončení povinnej školskej dochádzky, sa zameriavajú na diagnostiku pracovných zručností, na možnosti osamostatnenia sa v bývaní a s tým spojené zručnosti, na zmysluplné trávenie voľného času a na možnosti integrácie do spoločnosti prostredníctvom podporných služieb.

V záverečnej písomnej správe **je zhodnotený celkový aktuálny stav prijímateľa** po stránke zdravotnej, psychologickkej, špeciálno-pedagogickkej, jeho možnosti, potreby, záujmy. **Zvolí sa stratégia výchovy**, nosná metodika a terapeutické prístupy, ktoré sa budú používať v ďalšom výchovno-vzdelávacom procese (príprava do školy, pracovná príprava, TEACCH,...). Súčasťou záverečných materiálov je „**plán**

sociálnej rehabilitácie“ tvoriaci aktuálne učebno-výchovné či terapeutické ciele, špecifické postupy, príp. metódy, miesto a spôsob ich napĺňania.

REDIAGNOSTIKA

Rediagnostika našich stálych prijímateľov prebieha v ich kmeňových výchovných skupinách, s ich súhlasom a so súhlasom rodičov. Ich trvanie je 3 až 6 mesiacov. Do programu rediagnostiky sa zaraďujú prijímatelia podľa aktuálnej potreby – zmeny v správaní, zmena zdravotného stavu, nové potreby, ktoré sa objavili pri tvorbe individuálneho plánu a pod.

4.1 DOMOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

DSS je súčasťou organizačnej štruktúry CSSpKM. V rámci vnútornej organizačnej štruktúry vznikol 1. septembra 2019 Úsek sociálnej a zdravotnej starostlivosti (ďalej len „ÚSaZS“) zlúčením pôvodného úseku výchovy a sociálnej rehabilitácie s úsekom zdravotnej starostlivosti. Tento počín bol logickým vyústením dlhodobej situácie v našom zariadení. Čoraz viac sme si uvedomovali, že narastajúcim vekom prijímateľov sociálnej služby (ďalej len „prijímatelia“), ale aj ich meniacim sa rodinným zázemím a zložením skupín sa menili i potreby našich prijímateľov, najmä vyplývajúce z meniaceho sa fyzického i psychického stavu prijímateľov. Tieto faktory poukazovali na aktuálnu potrebu viac skĺbiť a prehĺbiť výchovnú a sociálno-rehabilitačnú starostlivosť so zdravotnou starostlivosťou formou ošetrovateľských procesov.

V súčasnosti je na úseku 36,3 zamestnancov, z toho 1 vedúca úseku, 1 koordinátor ambulantnej formy, 1 koordinátor pobytovej formy, 4 vychovávatelia, 5 sociálni pracovníci, 6,5 inštruktori sociálnej rehabilitácie a 0,5 pracovný terapeut, 2 sestry a 1 zdravotnícky asistent na pobytovej forme, 0,5 fyzioterapeut na pobytovej forme 9 opatrovateľov na ambulantnej forme a 5,5 opatrovateľov na pobytovej forme. Neoddeliteľnou súčasťou pracovného tímu ÚSaZS je aj 0,3 psychológ, 0,5 logopéd a 0,5 vychovávateľ diagnostik. Títo zamestnanci pracujú v 8 skupinách. Z toho jednu skupinu tvoria malé deti v budove na ulici Ľ. Zúbka 6 vo veku od 3 do 8 rokov. Ďalšiu skupinu tvoria prijímatelia, ktorí sú na pobytovej službe tiež na ulici Ľ. Zúbka. 6 skupín prijímateľov sídli v dvoch budovách na Lipského ulici 13 a 19.

Úlohou DSS je systematické rozvíjanie schopností, vedomostí a zručností prijímateľov s mentálnym postihnutím. Poskytovaním kvalitnej komplexnej starostlivosti, ktorej základom je tímová spolupráca, sa odborní zamestnanci snažia dosiahnuť u každého prijímateľa čo možno najvyššiu mieru samostatnosti, nezávislosti a sebestačnosti v každej oblasti psychomotorického vývoja.

PRIORITY V ROKU 2022

40te výročie vzniku zariadenia ovplyvnilo všetky aktivity vo všetkých druhoch služieb po celý rok. Okrem bežných akcií, ktoré patria medzi obľúbené a žiadané, sme sa snažili počas celého roka pripomínať rôzne aspekty histórie.

Celým rokom sa tiahla **hlavná línia výročia** a to bolo : získať pozdravné blahoželania od 40tich známych osobností, podporovateľov, ľudí zo spoločenského života či akokoľvek prínosných pre prácu v našom zariadení. Táto aktivita nabrala nevídané rozmery, keď sa medzi gratulantov pripájali rôzni ľudia formou videonahrávok, ktoré zverejňovali na našom Facebooku. Následne sa odkazy objavili na veľkej spoločnej nástenke pri jedálni, kde si klienti aj zamestnanci mohli prečítať, kto všetko nám blahoželal.

Po odbornej stránke sme pokračovali v načatej téme - **líderstvo v partnerstve, vo vedení a podpore prijímateľa sociálnej služby** (ďalej len „prijímateľa“) cez napĺňanie individuálnych plánov, znižovanie závislosti prijímateľa na sociálnej službe cez aktívny proces sociálnej rehabilitácie a ďalšie otváranie sa širšej verejnosti.

Pravidelné aktivity

Aj v tomto roku sme v plnom rozsahu podporovali aktivity bežného života, domáce práce, upratovacie práce, aktivity v kuchynke, záhradnícke práce, ako aj praktické využívanie ponuky okolitých služieb, pretože sú základom pre proces osamostatňovania a nácviku sebestačnosti prijímateľov.

Výtvarné aktivity

Výtvarné aktivity sa stali základom veľkej výstavy pri príležitosti výročia a to priamo v Justiho sieni v Primaciálnom paláci. Na vernisáž prijali pozvanie viacerí významní hostia na čele s pánom županom Drobom, pani riaditeľkou Šikovou. Súčasťou zdarného priebehu výstavy bola osobná zaangažovanosť nášho dlhoročného podporovateľa, výtvarného kritika, pána Ľuboša Mózu. Osobne vybral obrazy, vytvoril katalóg obrazov, špeciálnu pozvánku a o celkové zabezpečenie sa postarala jeho firma Artem. Prioritu mali maľby na výkres, plátno, hodváb alebo sklo. Výrobky z drevárskej a keramickej dielne boli tiež vystavené v Primaciálnom paláci. Atmosféru vernisáže ozvláštnilo vystúpenie Divadla Dúhadla s krátkou ale veľmi emotívnou ukážkou z ich autorskej hry Čudo. Vernisáž bola plná ľudí, dobrej nálady, pozitívnej atmosféry a na prekvapenie mnohých – aj tanca...ten u nás proste nechýba.

Výročie mali aj mnohí zamestnanci a tak sme sa rozhodli urobiť vlastne 2 vernisáže – pre verejnosť a pre zamestnancov. Pozvali sme opäť mnohých bývalých zamestnancov a vďaka finančnej podpore zriaďovateľa sme mohli aj finančne odmeniť zamestnancov, ktorí pracujú v zariadení viac ako 15 rokov

– a nebolo ich málo. Všetkým patrilo aj veľké poďakovanie v podobe ďakovného listu, kvietky a malé občerstvenie.

Výtvarné aktivity patria dlhodobo k tým, kde je nesmierne dôležité skĺbiť vzťah klienta s terapeutom, atmosféru, podmienky. Výsledkom je dielo, ktoré nemusí ísť na výstavu, ale jeho úlohou je prinášať krásu do života spolu s vyjadrením pocitov a nálady daného človeka, čím pôsobí terapeuticky.

Vzdelávacie aktivity

Veľkému záujmu prijímateľov sa stále teší tréning pamäti, alebo pracovná skupina „Štandardy“. Naďalej sa venujeme podpore akademických zručností ako dôležitému prvku socializácie, klienti sa vzdelávajú v práci s počítačom, tabletom, interaktívnou tabuľou a v plnej miere využívame komunikáciu prostredníctvom komunikačných tabuliek, ktoré našli uplatnenie aj mimo klientov s autizmom.

Voľnočasové aktivity

Tieto aktivity sa vždy realizujú podľa záujmu prijímateľov ale aj podľa aktuálneho ročného obdobia. Najobľúbenejšie boli „Pohoda“, kde prebieha sociálna komunikácia na rôzne témy, turistický krúžok - veľmi sympatická a pre prijímateľov atraktívna aktivita, kde spoznávajú Bratislavu a okolité Karpaty, naďalej fungoval fotografický krúžok, tanečný krúžok, pravidelná zábavno-súťažná aktivita – „Kvíz“, „Babinec“ špeciálne pre prijímateľky a gentlemenclub pre prijímateľov v rámci drevárskej dielne. Často sa podarilo zobrať klientov na plaváreň, pravidelne navštevovali hipoterapiu v Petržalke a s obľubou sa zúčastňovali aj ponúkaných aktivít z iných zariadení – recitačná súťaž, šípky, petang, diskotéka a pod.

Hlavné aktivity DSS počas roka 2022

Február

FašiangBÁL – nahradil karneval a stal sa ozajstným bálom - s ocenením za najlepšieho tanečníka, najkrajšie oblečenú dámu a pána a podobné – takže sme mohli ponúknuť aj zaujímavé ceny

Marec/ apríl

Vyvrcholením redakčnej rady a ich zaujímavých otázok bolo vydanie ďalšieho čísla časopisu Na kolene. Témy nového čísla sú rôznorodé. Prinášajú pohľady našich klientov na život a tvorbu prof. Karola Matulaya, po ktorom nesie meno naše Centrum sociálnych služieb, ďalej rozhovory s našimi dvomi zaslúžilými kolegyňami, veselé výroky klientov, recept, básne, zamyslenia, ilustrácie.

Jedno výnimočné trojdnie, ktoré u nás nazývame aj **Farebná oslava inakosti**. Pripomíname si v ňom svetové dni Downovho syndrómu (ponožkový deň), epilepsie (fialový deň) a autizmu (modrý deň).

S radosťou sa pripájame k podpore ľudí s downovým syndrómom, epilepsiou i autizmom. Naše zariadenie je tu aj pre nich.

Podarilo sa nám zorganizovať verejnú akciu plnú zábavy a radosti, ktorá má za cieľ zvýšiť povedomie o ľuďoch s týmito inakosťami.

Apríl

Pripojili sme sa k podpore nášho spoločného domova, a nielen v tento deň. Naše zariadenie sa dlhodobo aktívne zapája do ochrany a rozvoja životného prostredia. Či už je to kvalitná separácia odpadu, pravidelné čistenie širšieho okolia od odpadkov, alebo náš posledný dlhotrvajúci projekt permakultúrnej senzorickej záhrady.

Máj

Stavanie mája sa nám aj tento rok podarilo zrealizovať – veselo, s hudbou, tancom a ľudovými pesničkami a samozrejme parádnym stromom, ktorý klienti ozdobili veselými mašličkami.

Zúčastnili sme sa výstavy obrazov v priestoroch vestibulu Bratislavského samosprávneho kraja. Vystavovali v nej klienti župných zariadení a mohli ste tam nájsť a zakúpiť obrazy aj od nás.

Jún

Záhradná slávnosť spolu s Karaoke show plnej talentov a odvážnych spevákov, ktorí sa prespievali od ľudoviek až po modernu. Nechýbalo ani vystúpenie našej tanečnej skupiny Len Tak s 2 ľudovými tancami. A kdeže po aktívnom pohybe dobre padne aj občerstvenie, samozrejme nechýbali dobroty z našej kuchyne, z kuchynky od klientov a ani od rodičov, za čo veľmi pekne ďakujeme.

Táto akcia sa uskutočnila za aktívnej účasti vojakov Čestnej stráže prezidentky Slovenskej Republiky.

Júl/ august

Celoštátna postupová súťaž neprofesionálnej výtvarnej tvorby VÝTVARNÉ SPEKTRUM je jedinečným podujatím, ktoré poskytuje amatérskym výtvarníkom priestor na prezentáciu a vzájomnú konfrontáciu výsledkov vlastnej výtvarnej tvorby.

Aj tento rok sa zapojili aj naši dvaja klienti, Šimon Plch a Maroš Nawalany.

Opäť sa konal Výtvarný salón, opäť sme sa radi zapojili. Za naše zariadenie sa posielalo päť prác. Vyhodnotenie výtvarného salóna 2022 a ocenenie výhercov prebehlo v priestoroch záhrady centra BIVIO.

September

Aj zamestnancom je potrebné zlepšovať pracovné podmienky, preto sme sa rozhodli zrealizovať Metodický deň spolu s tímbuildingom počas 2 dní v hoteli Wellness Spark v Plaveckom Štvrtku . Zameranie metodického dňa bolo na predchádzanie syndrómu vyhorenia, na podporu tímových aktivít a na relaxačné techniky. O celkový priebeh sa postarali 3 externí odborníci a finančne túto aktivitu zabezpečil TU SME, neinvestičný fond.

Október

Obohatením bežných aktivít pre klientov je prax študentov špeciálnej pedagogiky, ktoré prinášajú nové nápady, sú vítanými spoločníčkami na rôznych aktivitách a ich celkové pozitívne naladenie veľmi dobre vplýva na samotných klientov.

Už tradičnou sa stala oslava jubilantov – klientov, kde sme ocenili tých, ktorí naše zariadenie navštevujú 5 až 40 rokov. A nezabúdame ani na zamestnancov jubilantov, s ktorými si porozprávame na spoločnej večeri o tom, ako ich baví práca v zariadení, na čo si radi spomínajú, čo by navrhli a za čo aj oni sú vďační.

November

Tvorivé dielne už tradične odštartujú advent v našom zariadení a prostredníctvom ponúkaných aktivít aj v rodinách všetkých tých, ktorí prídu na danú akciu. Odnesú si vlastnoručne vyrobenú ikebanu, medovníčky, vianočné pozdravy či maľované tašky, obrázky a sklenené nádoby pomaľované vianočnými výtvormi.

December

Konečne všetkých potešili očakávané akcie – Mikulášenie a Vianoce s nami – plno darčiekov pod stromčekom, dobrá nálada, sladkosti a káva k tomu.

4.2 ŠPECIALIZOVANÉ ZARIADENIE

Špecializované zariadenie vzniklo v roku 2012 transformáciou úseku autizmu, ktoré poskytovalo starostlivosť osobám s pervazívnou vývinovou poruchou už od roku 1995.

Po rozšírení kapacity v roku 2019 o 5 miest, v súčasnej dobe **poskytuje starostlivosť 28 prijímateľom** sociálnej služby, v štyroch skupinách rozdelených podľa veku:

- ambulatná forma - 25 prijímateľov sociálnej služby: vo veku 3 až 8 rokov – 13 klientov, vo veku 8 až 18 rokov – 4 klienti, vo veku nad 18 rokov – 8 klientov
- týždenná forma - 1 prijímateľ sociálnej služby nad 8 rokov veku
- celoročná forma - 2 prijímatelia sociálnej služby nad 8 rokov veku

Odborní tím tvorí 23 zamestnancov, v zložení špeciálni/liečební pedagógovia, sociálni pracovníci, logopéd, psychológ, inštruktori sociálnej rehabilitácie, opatrovatelia a zdravotná sestra.

Pri práci s osobami s autizmom využívame prístupy a metódy TEACCH programu, ktorý vychádza zo silných stránok ľudí s pervazívnou vývinovou poruchou a pomáha rôznymi technikami vizualizácie a štrukturalizácie ľahšie chápať a rozumieť priestorovej i časovej orientácii - umožňuje prijímateľom priblížiť, čo sa bude diať, kedy bude daná aktivita nasledovať, s kým, kde a ako dlho ju bude robiť. Okrem toho využívame prvky ABA prístupu vo všetkých procesoch, v rozvíjaní komunikačných zručností aj podporné a náhradné systémy AAK – napríklad výmenný obrázkový komunikačný systém, jednoduché gestá, komunikátory s hlasovým výstupom, iPad.

PRIORITY V ROKU 2022

V roku 2022 sme sa prioritne zamerali na prácu s rodinou a jej podporu, prípravu detí s poruchou autistického spektra na školu a na vzdelávanie zamestnancov pracujúcich s ľuďmi s poruchou autistického spektra.

- 1. vytváranie podmienok na podporu celej rodiny dieťaťa s poruchou autistického spektra** – konzultácie pre rodinu, otvorenosť a komunikácia s rodinou, akceptácia rôznych modelov dochádzky do ŠZ, rodičovské skupiny a zapájanie rodičov do samotných aktivít v ŠZ
- 2. zabezpečiť kvalitnú prípravu dieťaťa s PAS na školu a rozvíjanie jeho sociálno-komunikačných kompetencií** aj prostredníctvom aktivít sociálnej integrácie v kolektíve bežnej populácie detí
- 3. u starších prijímateľov podpora a vedenie** k aktivitám, ktoré patria ku každodenným činnostiam a podieľať sa tak na participácii v dani bežného života, s rešpektovaním ich špecifických potrieb
- 4. vytváranie podmienok pre vzdelávanie zamestnancov** – interné aj externé, realizácia pravidelných mesačných vzdelávaní pre našich zamestnancov z oblasti autizmu. Okrem toho sme pozvali k nám do zariadenia odborníčky na AAK a zrealizovali vzdelávanie pre pracovníkov v našom zariadení.

HLAVNÉ AKTIVITY V ROKU 2022

Všetky aktivity sa snažíme realizovať spoločne, nerobíme rozdiely v tom, či klient chodí do DSS alebo do ŠZ. Prispôbujeme prostredie tak, aby sa mohli zúčastniť všetci všetkých aktivít. Preto v tejto časti nenájdete žiadne špeciálne aktivity pre špecializované zariadenie.

Výnimku tvoria iba prispôbované akcie pre deti ako také – MDD, Modrý deň či karneval – fotky nájdete v galérii na webe zariadenia.

4.3 ZARIADENIE PODPOROVANÉHO BÝVANIA

Centrum sociálnych služieb prof. Karola Matulaya prevádzkuje dve Zariadenia podporovaného bývania (ďalej len „ZPB“) na Hontianskej ulici 12 a 16 v Bratislave.

V jednom dome pre **12 dospelých ľudí s mentálnym postihnutím** a v druhom pre **12 dospelých ľudí s duševnými poruchami a poruchami správania**.

Odborní tím tvorí 10 zamestnancov v zložení sociálni pracovníci a inštruktori sociálnej rehabilitácie a koordinátorka ZPB.

Poslaním ZPB je poskytovať prostredníctvom podporovaného bývania dospelým ľuďom so špeciálnymi potrebami takú podporu a pomoc, aby mohli žiť plnohodnotný samostatný život. Vytvárať podmienky, ktoré pozitívne ovplyvňujú kvalitu ich života. Zmyslom poskytovania našej sociálnej služby v zariadení podporovaného bývania je sociálne začlenenie dospelých ľudí, ktorí sú v nepriaznivej sociálnej situácii a predchádzať ich sociálnemu vylúčeniu.

Cieľ sociálnej služby v ZPB

- čo najviac priblížiť prijímateľovi sociálnej služby – obyvateľovi ZPB, bežný spôsob života (zamestnanie, povinnosti spojené s chodom domácnosti, oddych a u tých obyvateľov, u ktorých neexistuje funkčné rodinné zázemie aj budovanie vzťahov a sociálnej siete i mimo zariadenia)
- zvýšiť sebakompetencie prijímateľa
- prehĺbiť kontakt s realitou prostredníctvom reálnych a pre prijímateľa zmysluplných denných režimových činností
- vytvoriť prostredie dôvery a spolupatričnosti (budovať a podporovať sociálne zručnosti vedúce k možnosti kooperácie a pozitívnej dynamike v skupine).

PRIORITY V ROKU 2022

Hlavnou prioritou v roku 2022 bolo zapojenie čo najväčšieho počtu klientov do pracovného procesu. Zahŕňalo to najprv stabilizáciu zamestnancov, ich vyškolenie a následné hľadanie adekvátnej práce. Vždy sa to dialo spoločne s klientom, za jeho osobnej prítomnosti, aby postupne získavali skúsenosti aj so samotným hľadaním práce. Proces zaškolenia v danom zamestnaní je stále náročný, vyžaduje si viac hodín zaúčania a až následne vieme posúdiť efektívnosť vynaloženej práce. Celkovo sa podarilo zamestnať 1/3 klientov.

HLAVNÉ AKTIVITY V ROKU 2022

- Veľkkonočné spoločné stretnutie
- Deň zeme - sadenie kvetov a úprava záhrad

- Guláš párty v záhrade
- Zeleninová poézia - varenie zo zeleniny z produktov našej záhrady – príležitostne počas leta a jesene
- Výlet v Senci – prechádzky, aquapark, diskotéka
- Grilovanie v záhrade – stále je niečo dobré zo záhrady
- Vianočné trhy na Dulovom námestí- vianočná atmosféra a koncert
- Mikulášske posedenie
- Spoločné varenie kapustnice, šalátu a vianočných koláčikov
- Spoločné oslavy narodenín a menín

4.4 PODPORA SAMOSTATNÉHO BÝVANIA

Po viac ako ročnom fungovaní tejto novej služby dokážeme vyhodnotiť jej efektívnosť len čiastočne. Nadviazali sme spoluprácu s odborními sociálnymi vecí v jednotlivých mestských častiach, pričom nie so všetkými sociálnymi pracovníkmi sme zdieľali rovnaké názory na možnosť tejto podpornej sociálnej služby. Rovnako sme viacerých psychiatrov informovali prostredníctvom letáku o vzniku tejto podpornej služby, keďže veľa záujemcov je práve v ich starostlivosti. Čas ukázal, že o túto službu majú prioritne záujem ľudia so psychiatrickým ochorením. Na základe spoločne vytvoreného plánu pomoci sa terénny sociálny pracovník zameriava na rôzne činnosti – niekedy je to pomoc pri domácich prácach, pri hľadaní zamestnania, pri vybavovaní rôznych úradných záležitostí alebo pri vyplňaní voľného času. Veľkú časť pomoci tvorí podpora liečebného režimu a konzultácie s rôznymi lekármi.

Služba sa poskytuje na základe informovaného súhlasu žiadateľa a následného programu spolupráce s klientom. Nie je potrebný posudok odkázanosti na sociálnu službu.

5. REGIONÁLNE DIAGNOSTICKO-PORADENSKÉ CENTRUM (RCA)

Súčasťou Centra sociálnych služieb prof. K. Matulaya je Regionálne diagnosticko-poradenské centrum pre osoby s autizmom a inými vývinovými poruchami (RCA), ktoré poskytuje základné sociálne poradenstvo a fakultatívne sociálne služby.

Odborný tím tvoria psychológ a liečebný pedagóg. Spolupracujú aj s internými zamestnancami CSSpKM ako je psychológ a logopéd prípadne s externými odborníkmi a inštitúciami podľa potreby klientov.

RCA poskytuje deťom a dospelým občanom s autizmom a inými vývinovými poruchami :

- terapeutickú intervenciu
- diagnostiku a spracovanie komplexnej správy

- konzultácie a poradenstvo (psychologické, špeciálne pedagogické a základné sociálne poradenstvo)

Služby RCA sa poskytujú:

- ambulantnou formou – na dohodnutý termín v sídle RCA
- terénnou formou – podľa potrieb rodičov a iných zariadení (DSS, ZŠ,MŠ...)

RCA poskytuje komplexnú odbornú starostlivosť tak, aby sa zlepšila kvalita života ako samotného dieťaťa, tak aj celej rodiny.

Služby RCA okrem základného sociálneho poradenstva sú platené v zmysle cenníka, ktorý je súčasťou VZN BSK a je zverejnený na našej webovej stránke.

PRIORITY V ROKU 2022

Priority ostávajú stále rovnaké - **včasná diagnostika a intervencia u detí do 3 rokov veku a zvyšovanie rodičovských kompetencií** pri vyslovení podozrenia na nešpecifický vývin dieťaťa v obraze poruchy autistického spektra a **práca s deťmi v školskom veku s Aspergerovým syndrómom**.

1. včasná diagnostika bola zameraná na diferenciálnu a vývinovú diagnostiku. Na základe podrobnej diagnostiky boli vyslovené diagnostické závery a následné odporúčania na prácu s dieťaťom. Diagnostické závery boli spísané do komplexnej diagnostickej správy.

2. včasná intervencia bola prioritne zameraná na stimuláciu sociálnej komunikácie, kooperácie a hry. Podmienkou bola intenzívna spolupráca s rodinou. Na základe nami stanovených priorít prijímania klientov do intenzívnej včasnej stimulácie sa nám podarilo zaradiť všetky rizikové deti do intenzívnej starostlivosti.

3. zvyšovanie rodičovských kompetencií bolo súčasťou intenzívnej včasnej stimulácie. Prostredníctvom individuálnych odborných konzultácií sme vzdelávali rodičov v tom, ako pristupovať k dieťaťu, ako s ním komunikovať, ako s ním pracovať v domácom prostredí a ako zvládať náročné výchovné situácie. Súčasťou bolo aj sociálne poradenstvo v rámci kompenzácií a poradenstvo v oblasti zaradenia dieťaťa do predškolskej starostlivosti.

4. skupina detí školského veku s Aspergerovým syndrómom. Práca s touto skupinou bola zameraná na ciele intervenciu s dieťaťom (sociálne zručnosti) a konzultácie s rodičmi, ale aj triednymi učiteľmi detí, ktoré absolvujú terapeutickú intervenciu. V rámci zvyšovania rodičovských kompetencií sme sa zamerali na zvládanie náročných výchovných situácií v súvislosti s fungovaním v prirodzených sociálnych situáciách a zvládanie stresových a úzkostných stavov u detí.

HLAVNÉ AKTIVITY V ROKU 2022

Odborný tím RCA úzko spolupracuje so všetkými druhmi sociálnych služieb v rámci CSSpKM, je súčasťou realizovaných aktivít, pomáha pri riešení problémov v súvislosti s prijímateľmi sociálnych služieb (zmena správania, zdravotného stavu a pod.).

Medzi hlavné aktivity RCA patrí intenzívna participácia na vzdelávaní zamestnancov CSSpKM v oblasti porúch autistického spektra, ktoré sa realizovalo počas celého roka 2022 a metodické a odborné vedenie zamestnancov pracujúcich s klientmi s poruchou autistického spektra na pravidelných týždenných poradách „o deťoch“.

6. PROJEKTY V ROKU 2022

Vďaka finančnej podpore od **Nadácie hlavného mesta** sa podarilo doplniť exteriérové vybavenie do senzorickej záhrady – lavičky sme rozmiestnili tak, aby v lete poskytovali tieň a na jar zase slniečko. Zároveň sme využili finančné prostriedky aj na realizáciu nových banerov o zariadení, ktoré sme nainštalovali na plot pri budove na Lipského aj na Ľuda Zúbka. Stali sa tak informáciou o histórii zariadenia pre bežných ľudí, ktorí chodia okolo nášho zariadenia.

Ďalšou významnou aktivitou bolo **rozšírenie ateliéru „Arteliéru“**, čím sme spríjemnili pracovné podmienky pre zamestnancov a zároveň aj klienti získali vhodnejšie priestory na realizáciu. Okrem pracovných stojanov sa našlo miesto aj pre nový gramofón, ktorý pri tejto príležitosti venoval zariadeniu pán župan Droba. S novým priestorom plánujeme aj ďalšie využitie – oslovili sme niektorých umelcov na osobnú spoluprácu a veríme, že v ďalšom roku sa naša predstava naplní.

Za intenzívnej dobrovoľníckej pomoci stavebnej firmy sa nám podarilo **revitalizovať priestor v ZPB** na Hontianskej 12 – starý nefunkčný bazén sa premenil na veľký vysutý záhon plný voňavých kvetov a byliniek a keďže všade okolo sú lavičky, tak tento priestor dostal aj nový komunikačný rozmer.

7. DOBROVOĽNÍCTVO

V roku 2022 pokračovali individuálni dobrovoľníci na základe dobrovoľníckych zmlúv. Venovali sa aktivitám ako úprava webovej stránky CSSpKM, výpomoc pri akciách CSSpKM, záhradníckym prácam v areáli zariadenia, spoločenským aktivitám v celoročnom pobyte počas víkendov i osobnej asistencii v zariadení podporovaného bývania.

V júni sme sa už tradične zapojili do dobrovoľníckej akcie **Naše mesto** organizovanou Nadáciou Pontis - umývanie okien vo všetkých budovách, upratanie všetkých záhrad, natieranie plota a ďalšie tradičné pomocné práce, s ktorými už našťastie môžeme plánovane počítať, keďže sú pre nás ozaj nápomocné.

Medzi našich **každoročných dobrovoľníkov**, ktorí nám vypomáhajú pri akciách ako sú Modrý deň, športové hry či Tvorivé dielne, nesmieme zabudnúť na:

- študentov Pedagogickej a sociálnej akadémie na Bullovej ulici,
- vojakov z Útvaru čestnej stráže prezidentky SR,
- hasičov z Hasičského a záchranného útvaru hlavného mesta SR Bratislavy.

Od 6. 11. 2013 sme zaregistrovaní v databáze Bratislavského dobrovoľníckeho centra (BDC) od 9. 9. 2014 sme zaregistrovaní v databáze Národného dobrovoľníckeho centra CARDO.

8. PODPORUJÚ NÁS

Klientov a zamestnancov CSSpKM ako aj jednotlivé akcie a aktivity počas celého roka, realizované projekty a vzdelávanie podporujú a finančne dopĺňajú:

TU SME, neinvestičný fond www.tusmenf.sk

www.tusmedoma.org

9. HOSPODÁRENIE ZARIADENIA

Príjmy 2022

<i>EK</i>	<i>Názov</i>	<i>Suma v eur</i>
212	Príjmy za prenájom	162 €
223	Príjmy za poskytnuté sociálne služby	113 997 €
223	Príjmy za služby RCA	7 866 €
223	Príjmy za stravné	14 306 €
292	Ostatné príjmy - dobropis	1 082 €
292	Ostatné príjmy - vratky	108 €
292	Ostatné príjmy - GL poskytnutá zľava	104 €
311	Granty	1 061 €
312	Transféry	14 414 €
453	Prevod prostriedkov z darovacieho účtu	2 245 €
	Príjmy celkom	155 345 €

Výdavky 2022

<i>EK</i>	<i>Názov</i>	<i>Suma v eur</i>
61x	Mzdové náklady	1 441 842 €
62x	Poistné a príspevok do poisťovní	517 185 €
631	Cestovné	1 104 €
632	Energie, voda a komunikácie	81 231 €
633	Materiál	78 063 €
634	Dopravné	6 481 €
635	Rutinná a štandardná údržba	32 402 €
636	Nájomne za prenájom	156 €
637	Služby	94 543 €
642	Transfery	25 220 €
	Bežné výdavky celkom	2 278 227 €
71x	Kapitálové výdavky	50 645 €
819	Finančné operácie výdavkové	
	Výdavky celkom	2 328 872 €

10. KONTAKTY

**CENTRUM SOCIÁLNYCH SLUŽIEB PROF. KAROLA MATULAYA PRE DETI A DOSPELÝCH
LIPSKÉHO 13
BRATISLAVA
841 01**

www.csspkm.sk

RIADITEĽKA, ŠTATUTÁRNY ZÁSTUPCA

Mgr. Jana ČAJÁGIOVÁ

mail: cajagiova@csspkm.sk

telefón: 0948 292626, +421/2/6436 2508

REGIONÁLNE DIAGNOSTICKO-PORADENSKÉ CENTRUM (RCA)

Mgr. Monika Bárdošová

mail: bardosova@csspkm.sk

telefón: +421/911 211 744, +421/2/6436 4262

ŠPECIALIZOVANÉ ZARIADENIE

Mgr. Ivana Kubincová

mail: autisti@csspkm.sk,

kubincova@csspkm.sk

telefón: +421/948 119 616

DOMOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Mgr. Ingrid Bezáková

mail: bezakova@csspkm.sk

telefón: +421/948 335 973

ZARIADENIE PODPOROVANÉHO BÝVANIA

Mgr. Júlia Krupová

mail: krupova@csspkm.sk

telefón: +421/948 072 332, +421/911 836 482

ÚSEK EKONOMIKY

Andrea Janebová

mail: janebova@csspkm.sk

telefón: +421/2/6436 4262